श्रीगुरवे नमः ॥

~o~

गणेशस्तवराजः ॥

बहुरूपगर्भस्तोत्रः ॥

~o~

प्रकाशक :

ईश्वर आश्रम (इश्बर)

श्रीनगर - काश्मीर ॥

~o~

ॐ नमः शिवाय ॥

अथ श्रीगणेशस्तवराजः ॥

ॐ विघ्नेशो नः स पायाद्विहृतिषु जलधिं
पुष्कराग्रेण पीत्वा यस्मिन्नुद्धृत्य हस्तं
वमति तदऽखिलं दृश्यते व्योम्नि देवैः।
क्वाप्यम्भः क्वापि विष्णुः क्वचन कमलभूः
क्वाप्यऽनन्तः क्वच श्रीः क्वाप्यौर्वः क्वापि शैलः
क्वचन मणिगणः क्वापि नक्रादिसत्वाः॥
निर्विघ्नविश्वनिर्माणसिद्धये यदनुग्रहम्।
मन्ये स वव्रे धातापि तस्मै विघ्नजिते नमः॥
सर्गारम्भेऽप्यजाताय बीजरूपेण तिष्ठते।
धात्रा कृतप्रणामाय गणाधिपतये नमः॥
गणेशाय नमः प्रह्ववाञ्छिताम्बुजभानवे।
सितदंष्ट्रांकुरस्फीतविघ्नौघतिमिरेन्दवे॥
प्रणमाम्यजमीशानं योगशास्त्रविशारदम्।
निःशेषगणवृन्दस्य नायकं सुविनायकम्॥

"श्रीब्रह्मोवाच"

भगवञ्छ्रोतुमिच्छामि विस्तरेण यथायथम्।
स्तवराजस्य माहात्म्यं स्वरूपं च विशेषतः॥

"श्रीनन्दिकेश्वर उवाच"

स्तवराजस्य माहात्म्यं प्रवक्ष्यामि समासतः।
शृणुष्वावहितो भूत्वा सर्वसिद्धिकरं परम्॥
कर्मणा मनसा वाचा ये प्रपन्ना विनायकम्।
ते तरन्ति महाघोरं संसारं कामवर्जिताः॥
सकृच्च जप्त्वा स्तवराजमुत्तमं
तरत्यशेषं भवपाशपञ्जरम्।
विमुच्यते संसृतिसागरान्नरो
विभूतिमाप्नोति सुरैः सुदुर्लभाम्॥

यत्फलं लभते जप्त्वा स्वरूपं चापि यादृशम् ।
यः प्रातरुत्थितो विद्वान्ब्राह्मे वापि मुहूर्तके ॥
विषुवायनकालेषु पुण्ये वा समयान्तरे ॥
सर्वदा वा जपञ्जन्तुः स्तवराजं स्तवोत्तमम् ।
यत्फलं लभते मर्त्यः तच्छृणुष्व चतुर्मुख ॥
गङ्गाप्रवाहवत्तस्य वाग्विभूतिर्विजृम्भते ॥
बृहस्पतिसमो बुद्ध्या पुरन्दरसमः श्रिया ।
तेजसादित्यसङ्काशो भार्गवेण समो नये ॥
धनदेन समो दाने तथा वित्तपरिग्रहे ।
धर्मराजसमो न्याये शिवभक्तो मया समः ॥
प्रतापे वह्निसंकाशः प्रसादे शशिना समः ।
बलेन मरुता तुल्यो भवता ब्रह्मवर्चसे ॥

सर्वतत्त्वार्थविज्ञाने मयापि समतां व्रजेत् ।
एवमेतत्त्रिसन्ध्यं वै जपन्स्तवमनुत्तमम् ॥
सर्वान्कामान्नरः प्राप्य भुक्त्वा भोगान्यथेप्सितान् ।
सशरीरः सुरेन्द्रस्य पदं न्यस्यति मूर्धनि ॥
प्राप्याष्टगुणमैश्वर्यं भुक्त्वा भोगान्सुपुष्कलान् ।
अक्षयो वीतशोकश्च निरातङ्को निरामयः ॥
जरामरणनिर्मुक्तो वेदशास्त्रार्थकोविदः ।
सिद्धचारणगन्धर्वदेवविद्याधरादिभिः ॥
संस्तूयमानो मुनिभिः शंस्यमानो दिनेदिने ।
विचरत्यऽखिलाँल्लोकान्बन्धुवर्गैः समं नरः ॥
एवं चिराय निर्वाह्य देवस्यानुचरो भवेत् ।
स्तवराजं सकृज्जप्त्वा मुच्यते सर्वकिल्विषैः ॥

सर्वसिद्धिमवाप्नोति पुनात्यासप्तमं कुलम् ।
नाशयेद्विघ्नसंघातांस्तेन वैनायकं स्मृतम् ॥
स्तवराजमनुस्मरञ्जपन्हृदयाग्रे विलिखन्पठन्नपि ।
स सुरासुरसिद्धचारणैर्मुनिभिः प्रत्यहमेव पूज्यते ॥
तरति च भवचक्रं सर्वमोहं निहन्ति
क्षिपति च परवादं मान्यते बन्धुवर्गैः ।
अखिलमपि च लोकं क्षेमतामाशु नीत्वा
व्रजति यतिभिरीड्यं शाश्वतं धाम मर्त्यः ॥
यो जपति स्तवराजमशोकः
क्षेमतमं पदमेति मनुष्यः ।
चारणसिद्धसुरैरभिवन्द्यो
याति पदं परमं स विमुक्तः ॥

जपेद्यः स्तवराजाख्यमिमं प्रातः स्तवोत्तमम् ।
तस्यापचारं क्षमते सर्वदैव विनायकः ॥
सर्वान्निहन्ति वै विघ्नान्विपदश्च समन्ततः ।
अशेषाभिर्गणाध्यक्षः सम्पद्भिरभिषिञ्चति ॥
अस्य च प्रणता लक्ष्मीः कटाक्षानुविधायिनी ।
किं करोमीति वै भीत्या पुरस्तादेव तिष्ठति ॥
तस्मान्निःश्रेयसं गन्तुमतिभक्त्या विचक्षणः ।
स्तवराजं जपेज्जन्तुर्धर्मकामार्थसिद्धये ॥
आधिव्याध्यस्त्रशस्त्राग्नितमःपङ्कार्णवादिषु ।
भयेष्वन्येषु चाप्येतत्स्मरन्मुक्तो भवेन्नरः ॥
स्तवराजं सकृज्जप्त्वा मार्गं गच्छति मानवः ।
न जातु जायते तस्य चौराख्याघ्रादिभिर्भयम् ॥

यथा वरिष्ठो देवानामशेषाणां विनायकः।
तथा स्तवो वरिष्ठोयं स्तवानां शम्भुभावितः॥
अवतीर्णो यदा देवो विघ्नराजो विनायकः।
तदा लोकोपकारार्थं प्रोक्तोऽयं शम्भुना स्वयम्॥
विनायकप्रियकरो देवस्य हृदयङ्गमः।
जप्यः स्तवोऽयं यत्नेन धर्मकामार्थसिद्धये॥

~o~

"अस्य श्रीमहागणपतिस्तवराजमंत्रस्य श्रीईश्वर ऋषिः, नानावृत्तानि छन्दांसि विनायको देवता तत्पुरुष इति बीजं एकदन्त इति शक्तिः वक्रतुण्ड इति कीलकं आत्मनो वाङ्मनःकायोपार्जित-पापनिवारणार्थं सर्वविघ्ननिवारणार्थं धर्मकामार्थसिद्ध्यर्थं पाठे विनियोगः"

ध्यानं ॥

जेतुं यस्त्रिपुरं हरेण हरिणा व्याजाद्बलेर्बन्धने
स्रष्टुं वारिरुहोद्भवेन विधिना शेषेण धर्तुं धराम्।
पार्वत्या महिषासुरप्रमथने सिद्धाधिपैर्मुक्तये
ध्यातः पञ्चशरेण लोकविजये पायात्स नागाननः ॥

~०~

"श्रीईश्वर उवाच" ॥

ॐकारमाद्यं प्रोक्तं ब्रह्म शिवमक्षरमव्ययम् ।
यमामनन्ति वेदेषु तं प्रपद्ये विनायकम् ॥
यतः प्रवृत्तिर्जगतां यः साक्षी हृदयस्थितः ।
आधारभूतो विश्वस्य तं प्रपद्ये विनायकम् ॥
यस्य प्रसादाच्छक्राद्याः प्राणन्ति निमिषन्ति च।
प्रवर्तकं तं लोकानां प्रणमामि विनायकम् ॥

शिखाग्रे द्वादशाङ्गुल्ये स्थितं सूक्ष्मतनुं विभुम् ।
युञ्जन्ति यं मरीच्याद्यास्तं नमामि गणाधिपम् ॥
लीलया लोकरक्षार्थं द्विधाभूतो महेश्वरः ।
यः स्वयं जगतः साक्षी तं वन्दे द्विरदाननम् ॥
विघ्नेश्वरं विधातारं धातारं जगतामपि ।
प्रणमामि गणाध्यक्षं प्रणतार्तिविनाशनम् ॥
उत्सङ्गतल्पे यो देव्या भवान्याः क्रीडते विभुः ।
बालो हरन्मनस्तस्यास्तं प्रपद्ये विनायकम् ॥
विधाय भूषणैश्चित्रैर्वेशिकर्म मनोरमम् ।
यं दृष्ट्वा पश्यतीशानी तं प्रपद्ये विनायकम् ॥
लीलया यः सृजंल्लोकान्भिन्दन्नपि मुहुर्मुहुः ।
संक्रीडते महासत्वस्तं नतोस्मि गणाधिपम् ॥

सिन्दूरितमहाकुम्भस्तुङ्गदन्तः सुभैरवः ।
भिनत्ति दैत्यकरिणस्तं वन्दे द्विरदाननम् ॥
यस्य मूर्तिं व्रजन्त्याशु मदामोदानुपङ्क्तिणः ।
भ्रमरास्तीव्रसंरावास्तं नमामि विनायकम् ॥
गम्भीरभीमनिनदं श्रुत्वा यद्बृंहितं क्षणात् ।
पतन्त्यसुरनागेन्द्रास्तं वन्दे द्विरदाननम् ॥
यो भिनत्ति गिरीन्सर्वान्घोरनिर्घातभैरवैः ।
रवैः सन्त्रासजननैस्तं वन्दे द्विरदाननम् ॥
लीलया प्रहता येन पादाभ्यां धरणी क्षणात् ।
संशीर्यते सशैलौघा तं वन्दे चण्डविक्रमम् ॥
यत्कराताडनैर्भिन्नमर्म्मः शतसहस्रधा ।
विशीर्यते समुद्राणां तं नतोऽस्मि गणाधिपम् ॥

विमुखा यत्र दृश्यन्ते भ्रष्टवीर्याः पदच्युताः ।
निष्प्रभा विबुधाः सद्यस्तं प्रपद्ये विनायकम् ॥
यद्दूप्रणिहितां लक्ष्मीं लभन्ते वासवादयः ।
स्वतन्त्रमेकं नेतारं विघ्नराजं नमाम्यहम् ॥
यत्पादपांसुनिचयं बिभ्राणा मणिमौलिषु ।
अमरा बहु मन्यन्ते तं नतोऽस्मि गणाधिपम् ॥
वेदान्तगीतं पुरुषं वरेण्यम् अभयप्रदम् ।
हिरण्मयपुरान्तःस्थं तमस्मि शरणं गतः ॥
चित्सुधानन्दसन्मात्रं परानन्दस्वरूपिणम् ।
निष्कलं निर्मलं साक्षाद्विनायकमुपैमि तम् ॥
अनपायं च सद्वृत्तं मतिदं मतिवर्धनम् ।
नमामि सत्यविज्ञानमनन्तं ब्रह्मरूपिणम् ॥

अनाद्यन्तं महादेवप्रियपुत्रं मनोरमम् ।
द्विपाननं विभुं साक्षादात्मानं तं नमाम्यहम् ॥
विश्वामरेश्वरैर्वन्द्यमाधारं जगतामपि ।
प्रणमामि गणाध्यक्षं प्रणताज्ञानमोचनम् ॥
शिखाग्रे द्वादशाङ्गुल्ये स्थितं स्फटिकसन्निभम् ।
गोक्षीरधवलाकारं प्रणमामि गजाननम् ॥
अनाधारं नवाधारमनन्ताधारसंस्थितम् ।
धातारं च विधातारं नमामि शरणं गतः ॥
अनन्तदृष्टिं लोकादिमनन्तं विद्रुमप्रभम् ।
अप्रतर्क्यमनिर्देश्यं निरालम्बं नमाम्यहम् ॥
भूतालयं जगद्योनिमणीयांसमणोरपि ।
स्वसंवेद्यमसंवेद्यं वेद्यावेद्यं नमाम्यहम् ॥

प्रमाणप्रत्ययातीतं हंसमव्यक्तलक्षणम् ।
अनाबिलमनाकारं तमस्मि शरणं गतः ॥
विश्वाकारमनाकारं विश्वावासमनामयम् ।
सकलं निष्कलं नित्यं नित्यानित्यं नमाम्यहम् ॥
संसारवैद्यं सर्वज्ञं सर्वभेषजभेषजम् ।
आत्मानं सदसद्व्यक्तं धातारं प्रणमाम्यहम् ॥
भ्रूमध्ये संस्थितं देवं नाभिमध्ये प्रतिष्ठितम् ।
हृन्मध्ये दीपवत्संस्थं वन्दे सर्वस्य मध्यगम् ॥
हृत्पुण्डरीकनिलयं सूर्यमण्डलनिष्ठितम् ।
तारकान्तरसंस्थानं तारकं तं नमाम्यहम् ॥
तेजस्विनं विकर्तारं सर्वकारणकारणम् ।
भक्तिगम्यमहं वन्दे प्रणवप्रतिपादितम् ॥

अन्तर्योगरतैर्युक्तैः कल्पितैः स्वस्तिकासनैः ।
बद्धं हृत्कर्णिकामध्ये ध्यानगम्यं नमाम्यहम् ॥
ध्येयं दुर्ज्ञेयमद्वैतं त्रयीसारं त्रिलोचनम् ।
आत्मानं त्रिपुराराते: प्रियसूनुं नमाम्यहम् ॥
स्कन्दप्रियं स्कन्दगुरुं स्कन्दस्याग्रजमेव च ।
स्कन्देन सहितं शश्वन्नमामि स्कन्दवत्सलम् ॥
नमस्ते विघ्नराजाय भक्तविघ्नविनाशिने ।
विघ्नाध्यक्षाय विघ्नानां निहन्त्रे विश्वचक्षुषे ॥
विघ्नदात्रेऽप्यभक्तानां भक्तानां विघ्नहारिणे ।
विघ्नेश्वराय वीराय विघ्नेशाय नमोनमः ॥
कुलाद्रिमेरुकैलासशिखराणां प्रभेदिने ।
दन्तभिन्नाभ्रमालाय करिराजाय ते नमः ॥

किरीटिने कुण्डलिने मालिने हारिणे तथा ।
नमो मौञ्जीसनाथाय जटिने ब्रह्मचारिणे ॥
डिण्डिमुण्डाय चण्डाय कमण्डलुधराय च ।
दण्डिने चैव मुण्डाय नमोऽध्ययनशीलिने ॥
वेदाध्ययनयुक्ताय सामगानपराय च ।
त्र्यक्षाय च वरिष्ठाय नमश्चन्द्रशिखण्डिने ॥
कपर्दिने करालाय शंकरप्रियसूनवे ।
सुताय हैमवत्याश्च हर्त्रे च सुरविद्विषाम् ॥
ऐरावणादिभिर्दिव्यैर्दिग्गजैः संस्तुताय च ।
स्वबृंहितपरित्रस्तैर्नमस्ते मुक्तिहेतवे ॥
कूष्माण्डगणनाथाय गणानां पतये नमः ।
वज्रिणाराधितायैव वज्रिवज्रनिवारिणे ॥

पूष्णो दन्तभिदे साक्षान्मरुतां भीषणाय च।
ब्रह्मणश्च शिरोहर्त्रे विवस्वद्बन्धनाय च ॥
अग्नेश्चैव सरस्वत्या इन्द्रस्य च बलच्छिदे ।
भैरवाय सुभीमाय भयानकरवाय च ॥
विभीषणाय भीष्माय नागाभरणधारिणे ।
प्रमत्ताय प्रचण्डाय वक्रतुण्डाय ते नमः॥
हेरम्बाय नमस्तुभ्यं प्रलम्बजठराय च ।
आखुवाहाय देवाय चैकदन्ताय ते नमः॥
शूर्पकर्णाय शूराय परश्वधधराय च ।
सृणिहस्ताय धीराय नमः पाशासिपाणये ॥
धारणाय नमस्तुभ्यं धारणाभिरताय च ।
धारणाभ्यासयुक्तानां पुरस्तात्संस्तुताय च॥

प्रत्याहाराय वै तुभ्यं प्रत्याहाररताय च।
प्रत्याहाररतानां च प्रत्याहारस्थितात्मने ॥
विघ्नाध्यक्षाय दक्षाय लोकाध्यक्षाय धीमते।
भूताध्यक्षाय भव्याय गणाध्यक्षाय ते नमः ॥
योगपीठान्तरस्थाय योगिने योगधारिणे।
योगिनां हृदिसंस्थाय योगगम्याय ते नमः॥
ध्यानाय ध्यानगम्याय शिवध्यानपराय च।
ध्येयानामपि ध्येयाय नमो ध्येयतमाय च॥
सप्तपातालपादाय सप्तद्वीपोरुजंघिने।
नमो दिग्बाहवे तुभ्यं व्योमदेहाय ते नमः॥
सोमसूर्याग्निनेत्राय ब्रह्मविद्यामदाम्भसे।
ब्रह्माण्डकुण्डपीठाय सामघोषस्वनाय च॥

ज्योतिर्मण्डलपुच्छाय हृदयालानकाय च ।
ध्यानाद्रिबद्धपादाय पूजाधोरणधारिणे ॥
सोमार्कबिम्बघण्टाय दिक्करीन्द्रवियोगिने ।
आकाशसरसो मध्ये क्रीडागहनशालिने ॥
सुमेरुदन्तकोशाय पृथिवीस्थलगाय च ।
सुघोषाय सुसीमाय सुरकुञ्जरभेदिने ॥
हेमाद्रिकूटभेत्त्रे च दैत्यदानवमर्दिने ।
गजाकाराय देवाय गजराजाय ते नमः ॥
ब्रह्मणे ब्रह्मरूपाय ब्रह्मगोत्रेऽव्ययाय च ।
ब्रह्मघ्ने ब्राह्मणायैव ब्रह्मणः प्रियबन्धवे ॥
यज्ञाय यज्ञगोप्त्रे च यज्ञानां फलदायिने ।
यज्ञहर्त्रे यज्ञकर्त्रे सर्वयज्ञमयाय च ॥

सर्वनेत्राधिवासाय सर्वैश्वर्यप्रदायिने ।
गुहाशयाय गुह्याय योगिने ब्रह्मवादिने ॥२००॥

"ॐ गंतत्पुरुषाय विद्महे,
वक्रतुण्डाय धीमहि, तन्नो
दन्ती प्रचोदयात्" ॥३॥

~०~

एकाक्षरपरायैव मायिने ब्रह्मचारिणे ।
भूतानां भुवनेशानां पतये पापहारिणे ॥
सर्वारम्भनिहन्त्रे च विमुखानां निजार्चने ।
नमो नमो गणेशाय विघ्नेशाय नमो नमः ॥
त्रिपुरं दग्धुकामेन पूजिताय त्रिशूलिना ।
दयाशील दयाहार दयापर नमोस्तु ते ॥
विनायकाय वै तुभ्यं विकृताय नमोनमः ।
नमस्तुभ्यं जगद्धात्रे नमस्तुभ्यं वियोगिने ॥

नमस्तुभ्यं त्रिनेत्राय त्रिनेत्रप्रियसूनवे।
सप्तकोटिमहामन्त्रैर्मन्त्रितावयवाय ते॥
मन्त्राय मन्त्रिणां नित्यं मन्त्राणां फलदायिने।
लीलया लोकरक्षार्थं विभक्तनिजमूर्तये॥
स्वयं शिवाय देवाय लोकक्षेमानुपालिने।
नमोनमः क्षमाभर्त्रे नमः क्षेमतमाय च॥
दयामयाय देवाय सर्वभूतदयालवे।
दयाकर दयारूप दयामूर्ते दयापर॥
दयाप्राप्य दयासार दयाकृतिरतात्मक।
जगतां तु दयाकर्त्रे सर्वकर्त्रे नमो नमः॥
नमः कारुण्यदेहाय वीराय शुभदन्तिने।
भक्तिगम्याय भक्तानां दुःखहर्त्रे नमोस्तु ते॥

नमः समस्तगीर्वाणवन्दिताङ्घ्रियुगाय ते ।
जगतां तस्थुषां भर्त्रे विघ्नहर्त्रे नमोऽस्तु ते ॥

नमो नमस्ते गणनायकाय
सुनायकायाखिलनायकाय ।
विनायकायाभयदायकाय
नमः शुभानामुपनायकाय ॥
गणाधिराजाय गणानुशास्त्रे
गजाधिराजाय गजाननाय ।
शतानानायामितमानानाय
नमो नमो दैत्यविनाशनाय ॥

अनामयायामलधीमयाय
स्वमाययाविष्टजगन्मयाय ।
अमेयमायाविकसन्मयाय
नमो नमस्तेस्तु मनोमयाय ॥
नमस्ते समस्ताधिनाथाधिकर्त्रे
नमस्ते समस्तोरुविस्तारभाजे ।
नमस्ते समस्ताधिकायातिभूम्ने
नमस्ते पुनर्व्यस्तविन्यस्तधाम्ने ॥
पात्रे सुराणां प्रमथेश्वराणां
शास्त्रेऽनुशास्त्रे सचराचरस्य ।
नेत्रे प्रनेत्रे च शरीरभाजां
धात्रे वराणां भवते नमोऽस्तु ॥

नमोऽस्तु ते विघ्नविनाशकाय
नमोऽस्तु ते भक्तभयापहाय ।
नमोऽस्तु ते मुक्तमनस्स्थिताय
नमश्च भूयो गणनायकाय ॥

अखिलभुवनभर्त्रे सम्पदामेकदात्रे
निखिलतिमिरभेत्त्रे निष्कलायाव्ययाय ।
प्रणतमनुजगोप्त्रे प्राणिनां त्राणकर्त्रे
सकलविबुधशास्त्रे विश्वनेत्रे नमोऽस्तु ॥

दशनकुलिशभिन्नैर्निर्गतैर्दिग्गजानां
विलसितशुभदन्तं मौक्तिकैश्चन्द्रगौरैः ।
भवनमुपसरन्तं प्रेक्ष्य गौरी भवन्तं
सुहृदमथ कराभ्यां श्लिष्यते प्रेमनुन्ना ॥

मृदुनि ललितशीते तल्परङ्गे भवान्याः
शुभविलसितभावां नृत्यलीलां विधाय ।
अचलदुहितुरङ्कादऽङ्कमन्यं विसर्पन्-
पितुरुपहरसि त्वं नृत्यहर्षोपहारम् ॥

भुजगवलयितेनोपस्पृशन्पाणिना त्वां
सरभसमथ बाह्वोरन्तराले निवेश्य ।
कलमधुरसुगीतं नृत्तमालोकयंस्ते
कलमऽविकलतालं चुम्बते हस्तपद्मे ॥

कुवलयशतशीतैर्भूरिकल्हारहृद्यैः
तव मुहुरपि गात्रस्पर्शनैः संप्रहृष्यन् ।
क्षिपति च सुविशाले स्वाङ्कमध्ये भवन्तं
तव मुहुरनुरागान्मूर्ध्नि जिघ्रन्महेशः ॥

बालोऽबालपराक्रमः सुरगणैः संप्रार्थ्यसेऽहर्निशं
गायन्किंपुरुषाङ्गनाविरचितैः स्तोत्रैरभिष्टूयसे ।
हाहाहूहुकतुम्बुरुप्रभृतिभिस्त्वं गीयसे नारद
स्तोत्रैरद्भुतचेष्टितैः प्रतिदिनं प्रोद्घोष्यसे सामभिः ॥

त्वां नमन्ति सुरसिद्धचारणा-
स्त्वां यजन्ति निखिला द्विजातयः ।
त्वां पठन्ति मुनयः पुराविद-
स्त्वां स्मरन्ति यतयः सनातनाः ॥

परं पुराणं गुणिनं महान्तं
हिरण्मयं पुरुषं योगगम्यम् ।
यमामनन्त्यात्मभुवं मनीषिणो
विपश्चितं कविमप्यक्षयं च ॥

गणानान्त्वा गणनाथं सुरेन्द्रं
कविं कवीनामतिमेध्यविग्रहम् ।
ज्येष्ठराजमृषभं केतुमेकमानः
शृण्वन्नूतिभिः सीद शश्वत् ॥
नमो नमो वाङ्मनसातिभूमये
नमो नमो वाङ्मनसैकभूतये ।
नमो नमोनन्तसुखैकदायिने
नमो नमोनन्तसुखैकसिन्धवे ॥
नमो नमः शाश्वतशान्तिहेतवे
क्षमादयापूरितचारुचेतसे ।
गजेन्द्ररूपाय गणेश्वराय ते
परस्य पुंसः प्रथमाय सूनवे ॥

नमो नमः कारणकारणाय ते
नमो नमो मङ्गलमङ्गलात्मने ।
नमो नमो वेदविदां मनीषिणा-
मुपासनीयाय नमो नमो नमः ॥३॥

~o~

"श्रीईश्वर उवाच" ॥

वैनायकं स्तवं पुण्यं सर्वपापप्रणाशनम् ।
चिन्ताशोकप्रशमनमायुरारोग्यवर्धनम् ॥
नृपाणां सततं रक्षा द्विजानां च विशेषत
स्तराज इति ख्यातं सर्वसिद्धिकरं परम्
यः पठेच्छृणुयाद्वापि सर्वपापैः प्रमुच्यते
रूपं वीर्यं बलं प्रज्ञां यशश्चायुः समन्वि
मनीषां सिद्धिमारोग्यं श्रियमप्यक्षयिष्
सर्वलोकाधिपत्यं च सर्वदेवाधिराजताम्

प्राप्याष्टगुणमैश्वर्यं प्राप्य भूतिं च शाश्वतीन्।
उद्धृत्यासप्तमं वंशं दुस्तराद्भवसागरात् ॥
काञ्चनेन विमानेन शतनामायुतेन च ।
विचरत्यखिलांल्लोकान्सशरीरो गणाधिपः॥
मत्प्रियश्च भवेन्मर्त्यः सर्वदेवप्रियः सदा ।
प्रियो विनायकस्यापि प्रियोऽस्माकं विशेषतः
सङ्कल्पसिद्धः सर्वज्ञः सर्वभूतहिते रतः ।
स्तवराजं जपन्मर्त्यः सुहृद्भिः सह मोदते ॥
स्तवराजजपासक्तभावयुक्तस्य धीमतः ।
अस्मिञ्जपत्रयेप्यस्ति नासाध्यं न च दुष्करम्
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन स्तवराजं जपेन्नरः ।
सकृज्जप्त्वा लभेन्मुक्तिं दुःस्वप्नेषु भयेष्वपि ॥
सर्वं तरति पाप्मानं ब्रह्मभूतो भवेन्नरः ।
तस्मात्संपूजितो ह्येष धर्मकामार्थसिद्धये ॥

स्तवराजमिमं स्तवोत्तमं
प्रलपंश्चैव पठन्स्मरन्नपि ।
कुरुते शुभकर्म मानवः
शुभमभ्येति शुभानि चाश्नुते ॥
बहुनात्र किमुक्तेन स्तवराजमिमं जपन् ।
सर्वं तद्दृढमाप्नोति यद्यदिच्छति शाश्वतम् ॥
स्तवानामप्यशेषाणां वरिष्ठोऽयं यतः स्तवः ।
स्तवराज इति ख्यातिं सर्वलोकेषु यास्यति ॥

"श्रीनन्दिकेश्वर उवाच" ॥

इत्थमेषं स्तवः प्रोक्तः प्रशस्तः शम्भुनास्वयम् ।
सर्वसिद्धिकरो नृणां सर्वाभीष्टफलप्रदः ॥
तस्मादनेन स्तोत्रेण स्तवराजेन मानवः ।
स्तवञ्जपन्स्मरन्वापि कुर्वन्निर्वाणमृच्छति ॥
एवं ते कथितं ह्येतत्क्रमेण परिपृच्छतः ।
विनायकस्य माहात्म्यं प्रतिष्ठार्चनयोर्विधिः ॥
प्रशंसा ब्रह्मगायत्र्याः कल्पस्तस्याश्च शोभनः ।
उक्तमेतत्परं ब्रह्म किं भूयः श्रोतुमिच्छसि ॥

इति विरचयति स्म त्र्यम्बकः
स्तोत्रमेतद्गुरमिभवदनस्य स्वामिनोऽत्यादरेण ।
गुरुवरचरणाग्रान्मूर्ध्नि कृत्वा वराज्ञां
पठितमिह वरेण्यं घोरविघ्नौघशान्त्यै ॥

लाक्षासिन्दूरवर्णं सुरवरनमितं
मोदकैर्मोदितास्यं
हस्ते दन्तं दधानं दिनकरसदृशं
तेजसोग्रं त्रिनेत्रम् ।
दक्षे रत्नाक्षसूत्रं वरपरशुधरं
सारवुसिंहासनस्थं
गाङ्गेयं रौद्रमूर्तिं त्रिपुरवधकरं
विघ्नभक्षं नमामि ॥

नमताशेषविघ्नौघवारणं वारणाननम् ।
कारणं सर्वसिद्धीनां दुरितार्णवतारणम् ॥
शंकर जगदम्बिकयोरङ्के पङ्केन खेलन्तम् ।
लम्बोदरमवलम्बे स्तम्बेरमगजवारुमुखम् ॥

इति श्रीभविष्योत्तर उत्तरखण्डे
नन्दिकेश्वरसंवादे गणेशस्तवराजः
संपूर्णः ॥

ॐ

श्रीगुरवे नमः ॥

~o~

श्रीबहुरूपगर्भस्तोत्रः ॥

~o~

त्रिपञ्चनयनं देवं जटामुकुटमण्डितम् ।
चन्द्रकोटिप्रतीकाशं चन्द्रार्धकृतशेखरम् ॥
पञ्चवक्त्रं विशालाक्षं सर्पगोनासमण्डितम् ।
वृश्चिकैरग्निवर्णाभैर्हारेण तु विराजितम् ॥
कपालमालाभरणं खड्गखेटकधारिणम् ।
पाशाङ्कुशधरं देवं शरहस्तं पिनाकिनम् ॥
वरदाभयहस्तं च मुण्डखट्वाङ्गधारिणम् ।
वीणाडमरुहस्तं च घण्टाहस्तं त्रिशूलिनम् ॥
वज्रदण्डकृताटोपं परश्वायुधहस्तकम् ।
मुद्गरेण विचित्रेण वर्तुलेन विराजितम् ॥
सिंहचर्मपरीधानं गजचर्मोत्तरीयकम् ।
अष्टादशभुजं देवं नीलकण्ठं सुतेजसम् ॥

ऊर्ध्ववक्त्रं महेशानि स्फटिकाभं विचिन्तयेत्।
आपीतं पूर्ववक्त्रं तु नीलोत्पलदलप्रभम् ॥
दक्षिणं तु विजानीयाद्वामं चैव विचिन्तयेत्।
दाडिमीकुसुमप्रख्यं कुङ्कुमोदकसंनिभम् ॥
चन्द्रार्बुदप्रतीकाशं पश्चिमं तु विचिन्तयेत्।
स्वच्छन्दभैरवं देवं सर्वकामफलप्रदम् ॥
ध्यायेद्वै यस्तु युक्तात्मा क्षिप्रं सिध्यति मानवः।
या सा पूर्वं मया ख्याता अघोरी शक्तिरुत्तमा ॥
भैरवं पूजयित्वा तु तस्योत्सङ्गगतां स्मरेत्।
यादृशं भैरवं रूपं भैरव्यास्तादृगेव हि ॥
ईषत्करालवदनां गम्भीरविपुलस्वनाम्।
प्रसन्नास्यां सदाध्यायेद्भैरवीं विस्मितेक्षणाम् ॥

ॐ

नमः श्रीस्वच्छन्दभैरवाय ॥

~०~

ब्रह्मादिकारणातीतं स्वशक्त्यानन्दनिर्भरम् ।
नमामि परमेशानं स्वच्छन्दं वीरनायकम् ॥
कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुम् ।
पप्रच्छ प्रणता देवी भैरवं विगतामयम् ॥

"श्रीदेव्युवाच" ॥

प्रायश्चित्तेषु सर्वेषु समयोल्लङ्घनेषु च ।
महाभयेषु घोरेषु तीव्रोपद्रवभूमिषु ॥
छिद्रस्थानेषु सर्वेषु सदुपायं वद प्रभो ! ।
येनाऽऽयासेनरहितो निर्दोषश्च भवेन्नरः ॥

"श्रीभैरव उवाच" ॥

शृणु देवि! परं गुह्यं रहस्यं परमाद्भुतम् ।
सर्वपापप्रशमनं सर्वदुःखनिवारणम् ॥
प्रायश्चित्तेषु सर्वेषु तीव्रेष्वऽपि विमोचनम् ।
सर्वच्छिद्रापहरणं सर्वार्तिविनिवारकम् ॥
समयोल्लङ्घने घोरे जपादेव विमोचनम् ।
भोगमोक्षप्रदं देवि! सर्वसिद्धिफलप्रदम् ॥
शतजाप्येन शुद्ध्यन्ति महापातकिनोऽपि ये।
तदऽर्धं पातकं हन्ति तत्पादेनोपपातकम्॥
कायिकं वाचिकं चैव मानसं स्पर्शदोषजम्।
प्रमादादिच्छया वाऽपि सकृज्जाप्येन शुद्ध्यति ॥
यागारम्भे च यागान्ते पठितव्यं प्रयत्नतः ।
नित्ये नैमित्तिके काम्ये परस्याप्याऽत्मनोऽपि वा॥

निश्छिद्रकरणं प्रोक्तं स्वभावपरिपूरकम् ।
द्रव्यहीने मन्त्रहीने यज्ञयोगविवर्जिते ॥
भक्तिश्रद्धाविरहिते शुद्धिशून्ये विशेषतः ।
मनोविक्षेपदोषे च विलोपे पशुवीक्षिते ॥
विधिहीने प्रमादे च जप्तव्यं सर्वकर्मसु ।
नातः परतरो मन्त्रो नातः परतरा स्तुतिः ॥
नातः परतरा काचित्सम्यक्प्रत्यङ्गिरा प्रिये ॥
इयं समयविद्यानां राजराजेश्वरीश्वरि ॥
परमाऽऽप्यायनं देवि ! भैरवस्य प्रकीर्तितम् ।
प्रीणनं सर्वदेवानां सर्वसौभाग्यवर्धनम् ॥
स्तवराजमिमं पुण्यं शृण्वष्वाऽवहिता प्रिये ! ॥

"अस्य श्रीबहुरूपभट्टारकस्तोत्रस्य
श्रीवामदेव ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः
श्रीबहुरूपभट्टारको देवता
आत्मनो वाङ्मनःकायोपार्जितपाप-
निवारणार्थं चतुर्वर्गसिद्ध्यर्थे
पाठे विनियोगः ॥
अघोरमन्त्रेण न्यासं कृत्वा प्राणायामः

~०~

अथ ध्यानम् ॥

वामे खेटकपाशशार्ङ्गविलद्दण्डं च वीणाण्टिके
बिभ्राणं ध्वजमुद्गरौ स्वनिभदे व्यङ्कं कुठारं करे।
दक्षेस्य(ङ्कुशकन्दलेषुडमरून्वज्रत्रिशूलाभयान्-
द्रस्थं शरवक्त्रमिन्दुधवलं स्वच्छन्दनाथं स्तुमः ॥

अथ गायत्री ॥

ॐ बहुरूपाय विद्महे कोटराक्षाय धीमहि ।
तन्नोऽघोरः प्रचोदयात् ॥ ३ ॥

अथ मूलम् ॥

अघोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यश्च ।
सर्वतः शर्व! सर्वेभ्यो नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः ॥ १०८ ॥

ॐ श्रीभैरवः ॥

ओं नमः परमाकाशशायिने परमात्मने ।
शिवाय परसंशान्तनिरानन्दपदाय ते ॥
अवाच्यायाप्रमेयाय प्रमात्रे विश्वहेतवे ।
महासामान्यरूपाय सत्तामात्रैकरूपिणे ॥
घोषादिदशधाशब्दबीजभूताय शम्भवे ।
नमः शान्तोग्रघोरादिमन्त्रसन्दर्भगर्भिणे ॥

रेवतीसङ्गविस्रम्भसमाश्लेषविलासिने ।
नमः समरसास्वादपरानन्दोपभोगिने ॥
भोगपाणे नमस्तुभ्यं योगीशैः पूजितात्मने ।
द्वयनिर्दलनोद्योगसमुल्लासितमूर्तये ॥
सरत्प्रसरविक्षोभविसृष्टाखिलजन्तवे ।
नमो मायास्वरूपाय स्थाणवे परमेष्ठिने ॥
घोरसंसारसंभोगदायिने स्थितिकारिणे ।
कलादिक्षितिपर्यन्तपालिने विभवे नमः ॥
रेहणाय महामोहध्वान्तविध्वंसहेतवे ।
हृदयाम्भोजसंकोचभेदिने शिवभानवे ॥
भोगमोक्षफलप्राप्तिहेतुयोगविधायिने ।
नमः परमनिर्वाणदायिने चन्द्रमौलये ॥

घोष्याय सर्वमन्त्राणां सर्ववाङ्मयमूर्तये।
नमः सर्वाय शर्वाय सर्वपाशापहारिणे॥
रवणाय रवान्ताय नमस्ते रावराविणे।
नित्याय सुप्रबुद्धाय सर्वान्तरतमाय ते॥
घोषाय परनादान्तश्वराय खचराय ते।
नमो वाक्पतये तुभ्यं भवाय भवभेदिने॥
रमणाय रतीशाङ्गदाहिने चित्रकर्मिणे।
नमः शैलसुताभर्त्रे विश्वकर्त्रे महात्मने॥
नमः पारप्रतिष्ठाय सर्वान्तपदगाय ते।
नमः समस्ततत्त्वाध्वव्यापिने चित्स्वरूपिणे॥
खेचराय रुद्राय नमस्ते रूपरूपिणे।
परापरपरिस्पन्दमन्दिराय नमो नमः॥

भरिताखिलविश्वाय योगगम्याय योगिने ।
नमः सर्वेश्वरेशाय महाहंसाय शम्भवे ॥
चर्च्याय चर्चनीयाय चर्चकाय चरायते ।
रवीन्दुसन्धिसंस्थाय महाचक्रेश ते नमः ॥
सर्वानुस्यूतरूपाय सर्वाच्छादकशक्तये ।
सर्वभक्षाय शर्वाय नमस्ते सर्ववेदिने ॥
रम्याय वल्लभाक्रान्तदेहार्धाय वियोगिने ।
नमः प्रपन्नदुष्प्राप्यसौभाग्यफलदायिने ॥
तन्महेशाय तत्त्वार्थवेदिने भववेदिने ।
महाभैरवनाथाय भक्तिगम्याय ते नमः ॥
शक्तिगर्भप्रबोधाय शरण्यायाऽशरीरिणे ।
शान्तिपुष्ट्यादिसाध्यार्थसाधकाय नमोऽस्तु ते ॥

खत्कुण्डलिनीगर्भप्रबोधप्राप्तशक्तये ।
उत्स्फोटनापटुप्रौढपरमाक्षरमूर्तये ॥
समस्तव्यस्तसंग्रस्तरश्मिजालोदरात्मने ।
नमस्तुभ्यं महामीनरूपिणे विश्वगर्भिणे ॥
खेचारणिसमुद्भूतवह्निज्वालावभासिने ।
घनीभूतविकल्पात्मविश्वबन्धविलापिने ॥
भोगिनीस्यन्दनारूढिप्रौढिमालब्धगर्विणे ।
नमस्ते सर्वभक्ष्याय परमामृतलाभिने ॥
फणकोटिसमावेशभरिताखिलसृष्टये ।
नमः शक्तिशरीराय कोटिद्वितयसङ्गिने ॥
महामोहमलाक्रान्तजीववर्गावबोधिने ।
महेश्वराय जगतां नमः कारणबन्धवे ॥

स्तेनोन्मूलनदक्षैकस्मृतये विश्वमूर्तये ।
नमस्तेऽस्तु महादेवनाम्ने परस्वधात्मने ॥
रुग्द्राविणे महावीर्यरुरुवंशविनाशिने ।
रुद्राय द्रविताशेषबन्धनाय नमोऽस्तु ते ॥
द्रवत्पररसास्वादचर्वणोद्युक्तशक्तये ।
नमस्त्रिदशपूज्याय सर्वकारणहेतवे ॥
रूपातीत नमस्तुभ्यं नमस्ते बहुरूपिणे ।
त्र्यम्बकाय त्रिधामान्तश्चारिणे च त्रिचक्षुषे ॥
पेशलोपायलभ्याय भक्तिभाजां महात्मनाम् ।
दुर्लभाय मलाक्रान्तचेतसां तु नमोनमः ॥
भवप्रदाय दुष्टानां भवाय भवभेदिने ।
भव्यानां तन्मयानां तु सर्वदाय नमोनमः ॥

अणूनां मुक्तये घोरघोरसंसारदायिने ।
घोरातिघोरमूढानां तिरस्कर्त्रे नमोनमः ॥

~o~

सर्वकारणकलापकल्पितो-
ल्लाससंकुलसमाधिविष्ठराम् ।
हार्दकोकनदसंस्थितामपि
तां प्रणौमि शिववल्लभामजाम् ॥

सर्वजन्तुहृदयाब्जमण्डलो-
दभूतभावमधुपानलुम्पटाम् ।
वर्णभेदविभवान्तरस्थितां
तां प्रणौमि शिववल्लभामजाम् ॥

~o~

इत्येवं स्तोत्रराजेशं महाभैरवभाषितम् ।
योगिनीनां परं सारं न दद्याद्यस्य कस्यचित् ॥१॥
अदीक्षिते शठे क्रूरे निःसत्ये शुचिवर्जिते ।
नास्तिके च खले मूर्खे प्रमत्ते विप्लुतेऽलसे ॥२॥
गुरुशास्त्रसदाचारदूषके कलहप्रिये ।
निन्दके चुम्बके क्षुद्रेऽसमयज्ञे च दांभिके ॥३॥
दाक्षिण्यरहिते पापे धर्महीने च गर्विते ।
भक्तियुक्ते प्रदातव्यं न देयं परदीक्षिते ॥४॥
पशूनां सन्निधौ देवि नोच्चार्यं सर्वथा क्वचित् ।
अस्य स्मृतिमात्रेण विघ्ना नश्यन्त्यनेकशः ॥५॥
गुह्यका यातुधानाश्च वेताला राक्षसादयः ।
डाकिन्यश्च पिशाचाश्च क्रूरसत्वाश्च पूतनाः ॥६॥